

Naslov: Flora Požeške kotline i Slavenskog gorja. Autor: Mirko Tomašević. Nakladnik: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb i JU za upravljanje zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije, Požega. 385 str., 2016., 212 x 300 mm, tvrdi uvez. ISBN: 978-953-347-078-8.

Autor knjige, prof. M. Tomašević, pasionirano je posvećen izučavanju biljnog svijeta Požeške kotline i Slavenskog gorja, kontinuirano i tijekom više desetljeća. Ukupno je zabilježio gotovo 1700 svojih vaskularne flore, a rezultate je objavljivao u različitim oblicima, uz znanstvene radove, tu su i stručni radovi, te knjige (ovo je četvrta). Zsigurno, bez ovih bi priloga o ovom području znali mnogo, mnogo manje. Mislim da neću pogriješiti ako ustvrdim, da je knjiga koju imam u ruci, životno djelo autora.

Ovaj, po svemu obiman rad, napisan je na 385 stranica, velikog je formata i tvrdog uveza, s više od 1000 fotografija i drugih priloga, te kartama s unutrašnjih strana prednjeg i stražnjeg ovitka. Sastoji se od 16 poglavlja s nizom potpoglavlja (Predgovor, Uvod, Prirodna obilježja istraživnog područja, Opći pregled vegetacije, Dosadašnja

istraživanja biljnog svijeta na području Požeške kotline, Materijal i metode, Oznake i kratice, Rezultati i diskusija, Pregled flore, Analiza flore, Zaključak, Literatura, Autori fotografija, Kazalo znanstvenih naziva biljaka, Kazalo hrvatskih naziva biljaka i Biografija autora).

Konceptualno, autor zapravo u ovom djelu dosljedno slijedi strukturu znanstvenog rada, no u *in extenso* obliku. Tako, knjiga sadrži poglavlja uobičajena u znanstvenim publikacijama. Npr. u poglavlju Materijal i metode dani su detalji metodologije rada na terenu i analize podataka. U poglavlju Rezultati i diskusija dana je analiza flore karakteristična za florističke znanstvene radove – prikaz taksonomskog sastava, analiza flornih elemenata i životnih oblika, stanja ugroženosti i dr. Drugim riječima, knjiga daje visoko stručni prikaz flore i vegetacije područja, s nizom pratećih

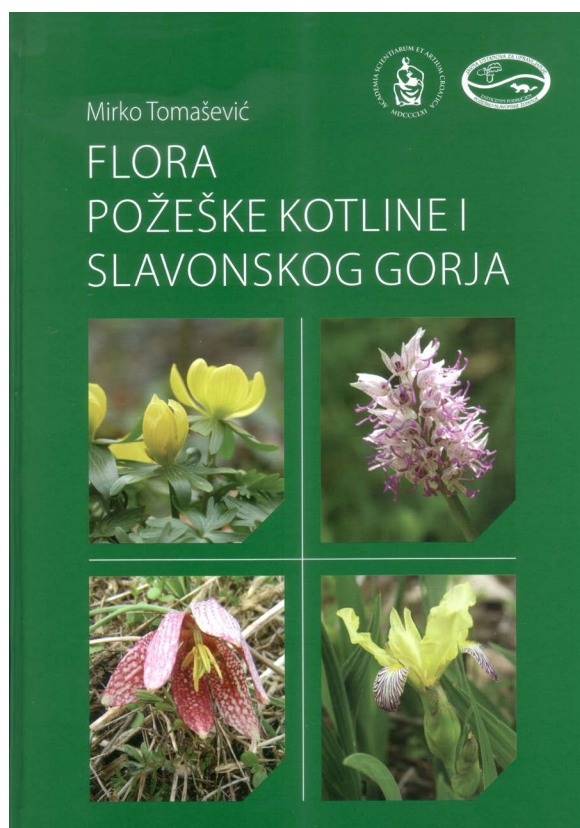
podataka i pripadnim analizama, koji se rijetko viđa u sličnim djelima.

Ipak, najobimniji dio knjige je Pregled flore, dio koji zauzima više od 300 stranica (26. – 343. str.), tj. čini oko 82 % ukupnog volumena. Sadrži prikaz 1654 vrsta i podvrsta u sklopu 605 rodova i 134 porodica, većina popraćenih fotografijama. Prikaz sadrži i 55 svojti čije nalaze iz prethodnih perioda autor nije potvrdio te devedesetak vrsta koje od ranije za područje nisu bile poznate. Svaka je svojta prikazana na ujednačen način: 1/ pripadnost porodici, 2/ latinsko ime, 3/ češći sinonimi, 4/ naziv na hrvatskom, 5/ stanište, 6/ oznake lokaliteta na kojima je uočena i 7/ drugi podaci (vrijeme cvjetanja, životni oblik, florni element i sl.).

Osobitu dubinu pristupu daju činjenice da iza ovog obilnog prikaza stoji autoriziranih 170 flornih listi izrađenih na 89 većih ili manjih lokaliteta u različitim staništima cijelog područja, lokalitetima prikazanim na karti s unutrašnje strane prednjeg ovitka. Dapače, sve su ove florne liste prikladno geokodirane u godinama koje su prethodile ovom izdanju, te su dijelom baze podataka Flora Croatica. Drugim rječima, iza svake svojte prikazane u ovoj knjizi stoji i karta rasprostranjenosti u digitalnom obliku!

Kao što sam autor u predgovoru kaže: *“Knjiga bi trebala poslužiti boljem upozavanju biljnog svijeta i njegovom korištenju, ali i njegovoj zaštiti, posebno ugroženih i rijetkih biljnih svojti kao i zaštićenih područja”*. Zasigurno će biti tako, svi su elementi tu - popularizacija, obrazovanje i stručna potpora

Toni Nikolić (Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Marulićev trg 9a, HR-10000 Zagreb, Hrvatska; toni.nikolic@biol.pmf.hr)

zaštiti i upravljanju. Knjigom se obilježava 232. godišnjica botaničkih istraživanja na području Požeške kotline (od 1782. g., Piller i Mitterpacher). Da nam je barem više ovakvih obljetnica!